

Vandremusling (*Dreissena polymorpha*)

Beskrivelse

Videnskabeligt navn: *Dreissena polymorpha*

Synonymer: *Mytilus polymorphus*, *Mytilus hagenii*, *Tichogonia chemnitzii*

Kaldenavn: Vandremusling

Beskrivelse: Vandremuslingen er 30-40 mm lang og skallen er næsten trekantet. Den er let genkendelig på den brun-hvidstribede skal, og har som den eneste ferskvandsmusling bysustråde, der kan hæfte den til sten og vandplanter¹. Der kan være mange farvevarianter af vandremuslingen afhængigt af substrat, dybde og densitet².

Vandremusling, foto: Miljøstyrelsen

Forvekslingsmuligheder

-

Spredningsvej og nuværende udbredelse

Vandremuslingen stammer fra de floder som løber ud i Aralsøen, det Kaspiske Hav og Sortehavet. Den er formentlig kommet til Danmark senest i 1840 og blev registreret for første gang i København i 1843. Den menes at være blevet introduceret til Danmark med et skib fra Vest- eller Østeuropa. Bestanden spredte sig til Furesø i 1914 og Esrum sø i 1926³, og er i dag også almindelig i Frederiksborg Slotssø, Fårup og Jels Sø samt i Susåen omkring Holløse Mølle³. Vandremuslingen er observeret på 37 lokaliteter i perioden 2006-2015 og betegnes som almindelig i Danmark⁴. Vandremuslingen betegnes ikke som et problem i Danmark, men med de forventede klimaændringer kan vandremuslingen potentielt skabe større problemer i Danmark³.

Score og baggrund

Vi benytter en skala fra 1-3. 1 svarer til lav, 2 svarer til middel og 3 svarer til høj

Sprednings-potentiale	Levestedets bevarings- eller naturværdi	Påvirkning af hjemme-hørende arter	Påvirkning af økosystemer	Økonomiske effekter	Helbreds effekter	Harmonia	Samlet
3	3	3	3	3	1	12	16

Spredningspotentiale: 3 (høj). Spredningspotentialet for vandremusling er vurderet til høj.

Vandremuslingen kan gyde flere gange i løbet af et år og kan producere ca. 1 mio. æg om året. Det frit svømmende larvestadie kan vare fra 8-240 dage og larverne kan derfor blive spredt flere hundrede kilometer med strømmen³. Vandremuslingen kan desuden spredes med ballastvand i skibe eller med løsrevne vandplanter^{2,3}. Vandremuslingen kan overleve næsten en måned uden vand ved den rigtige luftfugtighed og temperatur, og kan derfor også spredes med både på trailer eller med dæklaststømmer³.

Levestedets bevarings- eller naturværdi: 3 (høj). Levestedets bevaringsværdi for vandremusling er vurderet til højt. Vandremuslingen lever især i ferskvand, men kan i kortere perioder overleve ved saltholdigheder på 12 ‰. Vandremuslingen foretrækker rene, let basiske søer med højt iltindhold³.

Påvirkning af hjemmehørende arter: 3 (høj). Påvirkning af hjemmehørende arter er vurderet til høj. Vandremuslingen kan udkonkurrere andre arter så som Dammuslinger og Malermuslinger². Effekten på andre ferskvandsarter varierer, men generelt påvirkes andre arter, der ligeledes lever af at filtrere vandet, negativt³. Bundfauna og arter, der lever af at indtage det materiale som falder til bunds, påvirkes positivt³.

Påvirkning af økosystemer: 3 (høj). Påvirkning af økosystemer er vurderet til høj. Vandremuslingen kan påvirke fødekæder da de kan udkonkurrerer f. eks. dyriske svampe, vårfluer og dyreplankton. Desuden vil vilkårene for de fisk som lever af dyreplankton blive forringet^{1,2}. Forholdet mellem alger kan også blive forstyrret, da blågrønalger ikke spises af vandremuslinger og derfor vil kunne stige i hyppighed^{1,5}. Introduktion af vandremuslingen har haft en væsentlig effekt på den generelle miljøtilstand i flere danske søer⁶. Vandremuslingen kan påvirke økosystemsprocesser ved at øge denitrifikationen⁵.

Økonomiske effekter: 3 (høj). De økonomiske effekter for vandremusling er vurderet til høj. I 1909 blev kølesystemet på Østre Elektricitetsværk i København lukket for at fjerne 3 millioner muslinger^{3,6}. I USA blev skader på vandindtag, sluser etc. opgjort til 70 mio. dollars i 1995³. Vandremuslingen kan formentlig ikke udryddes, men spredningen kan forebygges.

Helbredseffekter: 1 (lav). Helbredseffekter for vandremusling er vurderet til lav. Der er eksempler på mindre skader som følge af skallens skarpe kant².

Total score = 16

Kilder

¹ Naturstyrelsen - Artsleksikon: Vandremusling (*Dreissena polymorpha*)- IGN1652

² Birnbaum, C. (2011): NOBANIS – Invasive Alien Species Fact Sheet – *Dreissena polymorpha*. – From: Online Database of the European Network on Invasive Alien Species – NOBANIS www.nobanis.org, Date of access 03/09/2015. – IGN812

³ Jensen, F. 2001. Introduktion af arter til de ferske vande. Invasive arter og GMO'er – nye trusler mod naturen. Temarapport nr. 1, Naturrådet.

⁴ Danmarks Fugle og Natur - Vandremusling (*Dreissena polymorpha*)- IGN1651

⁵ Invasive Species Specialist Group: Available at <http://www.issg.org/database/species/ecology.asp?si=50> – IGN1309

⁶ Jørgensen, T.B., Andersen, P. og Larsen, S.E. 2012. Vandremuslingens effekt på de biologiske forhold i søer og ferskvandssystemer - IGN1653